

שאל

אביר וירוד

זמני השבת (ת"א):
 כניסת השבת: 16:16
 יציאת השבת: 17:17
 א' טבת תשע"ג
 גיליון מס' 96

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שבת

מדוע חנוכה שמונה ימים?

חג החנוכה נחוג זכר לפך השמן, "שלא היה בו להדליק אלא ליום אחד, ונעשה בו נס והדליקו ממנו 8 ימים". אם כך, ליום הראשון היה שמן ואין זה נס, אז למה חוגגים 8 ימים? ישנן תשובות רבות, והנה חלקן: 1. היום הראשון נחוג בגלל נס הניצחון ושאר הימים - נס לפך השמן.

2. נס על שנמצא שמן טהור למרות 3 שנות טומאה בבית המקדש, ע"י היוונים.

3. החשמונאים חילקו את השמן ל-8 ימים, שיהיה קצת לכל יום ושמן זה הספיק ליום שלם.

4. לאחר שיצקו שמן ביום הראשון, נשאר הפך מלא ונראה הנס כבר ביום הראשון.

5. היוונים אסרו לקיים מצוות ברית מילה, שנעשית ביום השמיני. לכן כשהתבטלו הגזירות וחזרה המצווה - הסמיכו את החג ל-8 ימים.

מוסר השכל: החשמונאים לא התייאשו מלהדליק ביום הראשון, למרות שידעו שמחר לא יהיה במה להדליק. וזה הנס שמקיים אותנו - ישראל אינם עושים חשבונות מה יהיה מחר אלא סומכים על אבינו - שבשמים, וכל מעשה קטן - עושים בשמחה ואמונה.

ימי החנוכה - בחלכה ובאגדה

- בן 30 שנה (בראשית מ"א, 46)
- 10. "ויקדו וישתחוו". מה ההבדל בין קידה להשתחויה?
 קידה = כפיפת קדקד.
 השתחויה = השתטחות על הארץ.
- 11. ציין 3 יצורים שבלעו מעולם הדומם, הצומח והחי.
 דומם: האדמה בלעה את קרח ועדתו, מטה אהרן בלע את מטות המצרים. צומח: השבלים הדקות בלעו את המלאות. חי: דג בלע את יונה.

- 12. מה פירוש המילה "חרטומים" לפי רש"י?
 חרטומים = שואלים בעצמות.
- 13. מי הייתה אסנת אשתו של יוסף?
 (לפי פרקי דרבי אליעזר ל"ח)
 אסנת הייתה בתה של דינה.

- 14. מתי יצא יוסף מבית האסורים, לפי הגמרא?
 בראש השנה (עיין ר"ה, י"ע"ב).
- 15. מי בתורה: א. גנב ולא נתפס. ב. לא גנב ונתפס?
 א. רחל גנבה את התרפים ולא נתפסה.
 ב. בנימין לא גנב את הגביע ונתפס.
- 16. פרעה אמר על יוסף "איש אשר רוח אלוקים בו" על מי עוד בתורה נאמר כך?
 על יהושע בן נון (במדבר, כ"ז 18).

- 1. א. באיזה תואר קראו האחים ליוסף?
 ב. באיזה שם קרא לו פרעה?
 א. אדוני הארץ. ב. צפנת פענח.
- 2. "ויאמר יעקב... עלי היו כולנה". מה רמוז במילה עלי?
 רמז לאנשים שבגללם נגרמו צרות ליעקב: עשו, לבן, יוסף.
- 3. כיצד נקראים בפרשתנו: א. מזון. ב. פרי משובח. ג. שק. ד. בית סוהר?
 א. שבר. ב. זמרת הארץ. ג. אמתחת. ד. בית משמר.
- 4. "וקל ש-ד-י יתן לכם רחמים". ציין 3 פירושים למילה ש-ד-י (רש"י).
 א. די ביכולתו לרחם. ב. אומר לצרות די. ג. שדי = שומר דלתות ישראל.
- 5. ציין 2 פעמים בתורה בהם מוזכר מלון. בקשר לאחי יוסף, בפרשתנו.
 ב. אצל צפורה אשת משה.
- 6. כמה בנים היו לבנימין? (רש"י) 10 בנים.
- 7. "ויקראו לפניו אברך". ציין 2 פירושים לתואר "אברך".
 א. אב למלך (רך = מלך).
 ב. אב בחכמה ורך בשנים.
- 8. מה משותף ליוסף ולמרדכי? את שניהם הלבישו בבגדי שש והרכיבו במרכבת המלך.
- 9. בן כמה היה יוסף במפגש עם פרעה?

גם אתה רוצה לפאר את בית הכנסת?

פרטים מעבר לדף

מדוע נותנים דמי חנוכה?

אחרי תבוסת היוונים היה נחוץ לחנך מחדש את היהודים ולהנחיל מחדש את ערכי התורה לחלק גדול של האוכלוסייה. מכאן הקשר האמיץ שבין חנוכה לחינוך.

מנהג נאה הוא להעניק לילדים בחנוכה כסף – דמי חנוכה – כדי ללמד אותם להרבות בצדקה ובמעשים טובים ובשביל להוסיף בחגיגות החג.

אך למעשה יש סיבה עמוקה יותר למנהג עתיק יומין זה. ברשימותיו על אירועי החנוכה מציין הרמב"ם כי היוונים שמו את ידיהם על רכוש ישראל.

בדיוק כפי שפלו אל הרכוש הרוחני, היוונים ביקשו להחדיר את האידיאלים שלהם לרכוש הגשמי של העם היהודי. הם רצו שהיהודים ישתמשו בכספם למטרות אנוכיות וטמאות בלבד, ולא עבור עיסוקים רוחניים.

לפיכך דמי החנוכה מסמלים את חגיגת החירות, ואת החופש שיש לנו לקחת עושר חומרי וגשמי ולהשתמש בו למטרות רוחניות וטהורות.

בית חב"ד

1. גזירות היוונים רמוזות במילה שמן. כיצד? שמן ראשי תיבות: שבת, מילה, נידה.
2. א. כמה בנינים היו למתתיהו? ב. מה שמם? א. 5 בנינים. ב. יהודה, שמעון, אלעזר, יוחנן ויהונתן.
3. מה הקשר בין: חנוכה, פורים ופסח? הקשר הוא במילה אור: חנוכה = חג האורים. בפורים נאמר: "ליהודים הייתה אורה ושמחה." בפסח נאמר: "ולבני ישראל היה אור כל מושבותם."
4. מה משמעות השם 'מכבי'? מכבי ראשי תיבות: א. מי כמוך באלים ה'. ב. ברוך כבוד ה' ממקומו. ג. מתתיהו כהן בן יוחנן. ד. מלחמת כח בשונאי יהודים.

8. מדוע אוכלים סופגניות בחנוכה? כי מטגנים אותם בשמן.
9. לפי מדרש רבה נמשלה יון לחושך. מדוע? א. ניסו לבטל את התורה שנמשלה לאור. ב. חשך = אותיות 'שכח'. כי רצו "להשכיחם תורתך".
10. מה רמוז במילה 'חנוכה'? א. חנו כ"ה (בכסלו). ב. ח' נרות והלכה כבית הלל. ג. חוצה נדלקים וזמנם כל הלילה.
11. שני אנשים קראו: "מי לה' אלי." (האחד מהתורה והשני קשור לחנוכה). מי הם האנשים? מתתיהו ומשה בחטא העגל.
12. מי מבניו של מתתיהו נדרס ומת ע"י פיל? אלעזר.

13. 'מתתיהו בן יוחנן'. מה ידוע לך על אביו של מתתיהו? היה כהן גדול במשך 80 שנה ובסוף ימיו הפך לצדוקי. עליו נאמר הפתגם: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך".
14. היכן יש רמז לחנוכה בפסוק: "והיית אך שמח?" המילה אך = ראשי תיבות אדר, כסלו. שני חודשים של שמחה.
15. נס חנוכה נעשה בפך שמן. אילו ניסים בתנ"ך נעשו ב: א. צפחת שמן. ב. אסוך שמן? א. "צפחת השמן לא תחסר" אליהו עשה נס לאישה מצרפת שבצידון (מלכים א, י"ז). ב. אלישע מילא כלים בשמן לאישה מנשות בני הנביאים (מלכים ב, ד).
16. ציין שמות 2 נשים מפורסמות הקשורות לחג החנוכה. א. יהודית שהרגה את השר היוני. ב. חנה ושבעת בניה שנהרגו על קידוש השם בפקודת אנטיוכוס.
7. צאצאיו של מי היו היוונים? "בני יפת גומר ומגוג ומדי ויון" (בראשית י' 2).

חידון עשאת פרטים

1. איך נקרא המתורגמן בפרשה ומי זה היה? (רש"י)
 2. מילה מהפרשה: תואר כבוד, קפדו ראשי ותקבלו איבר בגוף
- ההגרלה פעם בחודש באתר פרסומא. את הפתרונות יש לשלוח אל: chidot@pirsuma.com או sms למס' 0543038820

ה לימוד בעלון מוקדש לזכות אברהם צבי בן שמואל הכהן ולרפואתם המהירה והשלמה של מינה בת נחמה וליאב בן שגית

להקדשות ולקבלת העלון כל יום רביעי באימייל ניתן לפנות ל: ShealAvicha@gmail.com לארכיון העלונים: www.pirsuma.com/shal_avicha

איזהו גבאי - המנציז ככבוד!

בינה לעתים, הלוח האלקטרוני לבהכנ"ס, עכשיו במבצע מיוחד לכבוד חג החנוכה.

לפרטים 053-8234112, 053-8234115 www.BinaLaitim.co.il